

высшее учебное заведение «Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана» (ГВУЗ «КНЭУ имени Вадима Гетьмана»), г. Киев, Украина, +380637105374
e-mail: jkirsenko94@ukr.net

Data about the authors

Ostrovska O.,

Ph.D., Cand. Sc., Assoc. Prof. of Corporate Finance and Controlling Department, SHEE «KNEU named after Vadym Hetman» «Kyiv National Economic

University named after Vadym Hetman», Senior Lecturer of Corporate Finance and Controlling Department, Kyiv, Ukraine, +380661111273

e-mail: ostrovska.kneu@gmail.com

Kirsenko Yu.,

Master Student of Master Program «Corporate Financial Management», SHEE «KNEU named after Vadym Hetman», «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman», Kyiv, Ukraine, +380637105374

e-mail: jkirsenko94@ukr.net

DOI: 10.5281/zenodo.1245566

В.Д. МУСИЄНКО,
М.М. БОГДАН

Теоретичні засади впливу стратегічного потенціалу на вартість підприємства

У статті проаналізовано зв'язок між функціональними складовими стратегічного потенціалу та основними чинниками впливу на вартість підприємства. Показано, що вартість підприємства залежить від ступеню ефективності функціонування складових стратегічного потенціалу підприємства. Також у статті наведемо узагальнену схему антикризового управління потенціалом гірничого підприємства, що дозволить підприємству зберегти позиції на ринку, з мінімальними втратами вийти з кризового стану та втриманні вартості на високому рівні.

Ключові слова: стратегічний потенціал, функціональні складові стратегічного потенціалу, вартість підприємства, антикризове управління, потенціал металургійної промисловості, ефективний механізм антикризового управління.

В.Д. МУСИЄНКО,
М.М. БОГДАН

Теоретические основы влияния стратегического потенциала на стоимость предприятия

В статье проанализирована связь между функциональными составляющими стратегического потенциала и основными факторами влияния на стоимость предприятия. Показано, что стоимость предприятия зависит от степени эффективности функционирования составляющих стратегического потенциала предприятия. Также в статье приведена обобщенная схема антикризисного управления потенциалом горного предприятия, что позволит предприятию сохранить позицию на рынке, с минимальными потерями выйти из кризисного состояния и удержать стоимость на высоком уровне.

Ключевые слова: стратегический потенциал, функциональные составляющие стратегического потенциала, стоимость предприятия, антикризисное управление, потенциал металлургической промышленности, эффективный механизм антикризисного управления.

V. MUSIENKO,
M. BOGDAN

Theoretical basis of the influence of strategic potential on the value of the enterprise

The article analyzes the relationship between the functional components of the strategic potential and the main factors influence the value of company. It is shown that the value of the enterprise depends on the degree of efficiency of the components of the strategic potential of the enterprise. Also, the article presents a generalized scheme of crisis management capacity of mining companies that will allow the company's position on the market, with minimal loss out of crisis and keep the price high.

Keywords: *strategic potential, the functional components of the strategic potential, the value of companies, crisis managements, the potential of the steel industry, an effective mechanism for crisis management.*

Постановка проблеми. В умовах сучасної економіки, яка постійно перебуває у перед або пост кризовому стані, або і взагалі знаходиться в умовах кризи дуже важливо для підтримання нормального функціонування підприємств правильно визначити стратегічні перспективи їх розвитку. Також потрібно приділити необхідну увагу розвитку стратегічного потенціалу даних підприємств та створити адаптований механізм антикризового управління ними, щоб підвищувати ринкову вартість даних підприємств.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Важливість впровадження підприємствами стратегічного управління обґрунтовували у своїх працях закордонні вчені: М. Портер, Ф. Котлер, Дж. Еванс, В. Кінг, А. Томсон, Б. Берман, А. Стрікланд, І. Ансофф. Необхідністю вдосконалення стратегічного менеджменту займалися також вітчизняні вчені: В. Василенко, А. Міщенко, А. Войчак, В. Герасимчук, З. Шершньова, Г. Кіндрацька, С. Оборська. Розвиткові теорії та практики оцінки вартості підприємства присвячено праці таких вчених, як В. Аранчій, Н.Брезіцька, І. Колос, І. Корольова, Г. Крамаренко, О. Мендрул, О. Терещенко, Г. Філіна, та ін. Проте, незважаючи на досягнення вчених, багато теоретичних та практичних питань у цій галузі знань ще недостатньо вирішені.

Зважаючи на вимоги часу, варто замислитися над розробкою ефективної стратегічної системи збільшення вартості підприємства. По-перше, необхідно об'єктивно врахувати вплив функціональних складових потенціалу підприємства на його вартість, щоб адекватно оцінювати наявні на підприємстві ресурси та його потенціал; по-друге, розробити ефективний механізм антикризового управління стратегічним потенціалом підприємства, який дозволяє втримати високу вартість підприємства та підвищувати її в довгостроковому періоді.

Метою статті є аналіз теоретико – методологічних проблем впливу стратегічного потенціалу на вартість підприємства та розробка механізму антикризового управління стратегічним потенціалом підприємства.

Виклад основного матеріалу. Підвищення ринкової вартості підприємства сприяє його підготовці до боротьби за виживання на конкурентному ринку. Процес оцінки бізнесу підприємств

служить підставою для вироблення його стратегії. Він виявляє альтернативні підходи і визначає, який з них забезпечить компанії максимальну ефективність, а отже, і вищу ринкову ціну. Важливу роль в цьому процесі відіграє саме стратегічний потенціал підприємства.

Треба зазначити, що економічна сутність стратегічного потенціалу дещо по-різному розглядається науковцями. У вітчизняній економічній літературі цей термін у широкому розумінні трактують як можливість, наявні сили, запаси, засоби, які можуть бути використані, або як рівень потужностей будь-якому відношенні, сукупність засобів, необхідних для будь-якої діяльності.

Категорія «потенціал» походить від латинського слова *potencia* – сила, міцність та означає сукупність наявних засобів, можливостей у певній галузі. Ще починаючи з роботи С.Г. Струмліна, в науковій літературі досліджуються питання його сутності та складових елементів.

Потенціал вчені-економісти часто пов'язують з фінансовим, виробничим, економічним потенціалом. Виробничий потенціал, на думку Шершньової З. та Оборської С. – це система взаємопов'язаних ресурсів, відповідним чином організованих і спрямованих на досягнення поставлених цілей, які складають окремі виробничі та управлінські підсистеми підприємства [5].

Лігоненко Л.О. у праці вказує, що виробничий потенціал представляє собою огляд роботи у зіставних одиницях, який може бути виконаний впродовж певного періоду часу.

Складовими потенціалу підприємства на думку вчених Федоніна О.С., Репіної І.М. та інших, окрім капіталу, земельних ресурсів та природокліматичних умов є: управлінський потенціал (керівники, управлінський персонал, організаційна, маркетингова) та трудові ресурси (технологічний (робочий) персонал, управлінський допоміжний персонал). [4] Формування потенціалу підприємства полягає у створенні та його структуризації, яка в найбільшій мірі дозволяє підприємству конкурувати в нинішніх умовах.

Модель формування потенціалу підприємства часто заведена в окремих випадках до включення таких складових як: маркетинговий, трудовий, фінансовий, інвестиційний, техніко-технологіч-

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ний, потенціал нематеріальних актів та потенціал організаційної або управлінської складової.

Виробничим економічним системам у більшій мірі притаманний виробничо–технологічний потенціал, а також продуктивно–трудоий потенціал, оскільки вони створюють певну техніко–технологічну основу для більшості інших галузей національної економіки.

У свою чергу, можна сказати, що стратегічний потенціал підприємства базується на використанні системі показників, яка складається з таких блоків: виробничий потенціал, інноваційний потенціал, організаційно–технічний потенціал, маркетинговий потенціал, фінансовий потенціал.

На вартість компанії впливають різні чинники (чинники вартості) зокрема, цінова політика компанії, стан виробничих потужностей, рівень конкуренції в галузі, надійність постачальників,

нормативні акти, що видаються державою, загальноекономічна ситуація в країні і тому подібне.

Таким чином, співставивши чинники впливу на вартість підприємства з його стратегічним потенціалом, можна побачити певний зв'язок (див. таблицю).

Отже, проаналізувавши дані наведені у таблиці, можна стверджувати, що фактична вартість підприємства залежить від ступеню ефективності функціонування складових стратегічного потенціалу підприємства. Саме тому необхідним є нарощування та зміцнення стратегічного потенціалу, щоб тим самим збільшувати позитивний вплив чинників на вартість підприємства та збільшувати її величину.

Враховуючи особливості кожного з регіону, потрібно створити дієвий механізм антикризового управління стратегічним потенціалом гірничих

Зв'язок функціональних складових стратегічного потенціалу підприємства та чинників впливу на його вартість

Функціональний потенціал	Чинник впливу на вартість підприємства
1) виробничий потенціал	Обсяги виробництва і доходу; Завантаженість та рівень використання виробничої потужності підприємства; Вартість основних виробничих фондів підприємства; Рівень технічного оснащення; Ступінь зношення обладнання; Технології та витрати виробництва; Вартість економічних ресурсів; Вартість використання інформації; Вартість робочої сили; Кількість планових та капітальних ремонтів основних фондів.
2) інноваційний потенціал	Наявність технічних та організаційних нововведень; Наявність необхідних патентів та ліцензій; Вартість нематеріальних актів підприємства; Використання у виробництві ноу–хау; Наявність гудвілу;
3) організаційно–технічний потенціал	Кваліфікація управлінського персоналу; Ступінь контролю власників підприємства; Рівень управління, кадровий склад; Виробнича структура підприємства, наявність соціальної інфраструктури.
4) маркетинговий потенціал	Якість продукції (послуг); Цінова політика підприємства; Диверсифікація продукції (послуг); Етап життєвого циклу продукції; Рівень конкуренції в галузі; Надійність постачальників; Наявність певного сегменту ринку підприємства; Співвідношення попиту і пропозиції на продукцію (послуги) підприємства;
5) фінансовий потенціал	Час за який підприємство отримує дохід; Величина чистого прибутку підприємства; Ризик неотримання доходу; Ліквідність власності підприємства; Фінансовий стан підприємства; Внутрішні та зовнішні борги підприємства; Грошовий обіг підприємства.

підприємств, щоб в кризовий період втримати вартість даних підприємств на належному рівні.

Потенціал металургійної промисловості (гірничо-металургійного комплексу) України складається з виробничого (технічного і технічного), ресурсного, фінансового, інвестиційного трудового, соціального, кадрового, інтелектуального, наукового, управлінського, потенціалів окремих підприємств галузі, а також потенціалу регіональної інфраструктури та держави загалом.

Загальний економічний потенціал вітчизняної металургії перевищує просту арифметичну суму потенціалів окремих підприємств завдяки їхній взаємодії [3].

Перспективи галузі визначається її становищем на ринках металопродукції. Зміни цін на метал на світовому ринку хвилеподібний характер. Період коливання цін на продукцію чорної металургії зазвичай становлять два-три роки. До того ж падіння цін, як правило, триває в вдвічі менше часу, аніж їхнє зростання. Головне вміти скористатися на благо своїх підприємств і держави періодами максимального попиту на металопродукцію та періодами пікових цін, що України не завжди вдається [3].

Таким чином, виходячи з усього вищезазначеного механізм антикризового управління гірничим підприємством повинен включати в себе всі перераховані елементи та статті своєї першочерговою задачею виживання та адаптацію підприємства до умов що склалися.

Отже, прийнявши до уваги основні особливості антикризового управління, можна сформулювати узагальнену схему антикризового управління потенціалом гірничого підприємства:

- перегляд організаційної структури підприємства та ліквідація (або зміна функціональних обов'язків) малопродуктивних структур та підрозділів за умови, що при їх відсутності підприємство зможе продовжувати функціонувати на належному рівні;
- збільшення впливу ринкових факторів, що безпосередньо впливають на ефективність роботи підприємства, аналіз яких дозволяє керівництву уточнити стратегію і змінити позиції на ринку;
- постійний контроль за технологічним середовищем, з метою ідентифікації змін;
- аналіз факторів конкуренції, що дозволяє керівництву здійснювати постійний контроль за діями конкурентів;
- зменшення впливу на діяльність підприємства політичних факторів, які є джерелом невизначеності;

– за необхідності – тимчасове зменшення виробничих потужностей підприємства, щоб не накоплювати нереалізовані залишки продукції;

– зменшення адміністративних витрат та тимчасове зменшення соціальних витрат.

Таким чином керівництву гірничого підприємства в умовах кризи необхідно створити власний ефективний механізм антикризового управління, приділивши цій проблемі належну увагу та ретельно вивчити всі аспекти даного питання, тільки так воно може реально допомогти своєму підприємству втримати позиції на ринку та з мінімальними втратами вийти з кризового стану.

Висновки

Розглянувши теоретичні засади впливу стратегічного потенціалу на вартість підприємства, можна зробити висновок про наявність залежності величини вартості підприємства від ефективності управління функціональними складовими стратегічного потенціалу але потрібно зазначити, що існуючи методики розвитку вартості підприємства не враховуючи дану залежність. Тому необхідно створити більш об'єктивну методику розрахунку вартості підприємства, яка дозволила адекватно оцінювати та враховувати вплив функціональних складових стратегічного потенціалу на величину вартості підприємства та перевірити новостворений механізм оцінки на реальному підприємстві.

Список використаних джерел

1. Афоніна О., Чинники, що впливають на формування вартості підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://confiapv.at.ua/publ/konf_9_10_grudnja_2010_r/chinniki_shho_vplivajut_na_formuvannja_vartosti_pidpriemstva/4-1-0-338
2. Касумян А.Т., Бараболя О.Ю., Оцінка факторів впливу на формування вартості ВАТ «Інгулецький гірничозбагачувальний комбінат»: Актуальні проблеми і прогресивні напрямки управління економічним розвитком вітчизняних підприємств – Кривий Ріг, 2011.
3. Кібук Т.М., Стратегічний потенціал підприємства та його види [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://www.rusnauka.com/18_NilN_2007/Economics/23135.dok.htm
4. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка/ Федонін О.С., Регіна І.М., Олексюк О.І. – К.: КНЕУ, 2004. – 316 с.
5. Шершньова З. Стратегічне управління / З. Шершньова, С. Оборська. – К.: КНЕУ, 1999. – 334 с.

References

1. Afonina O., Chynnyky, shcho vplyvaiut na formuvannia vartosti pidpriemstva [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu http://confiapv.at.ua/publ/konf_9_10_grudnja_2010_r/chinniki_shho_vplivajut_na_formuvannja_vartosti_pidpriemstva/4-1-0-338
2. Kasumian A.T., Barabolia O.Iu., Otsinka faktoriv vplyvu na formuvannia vartosti VAT «Inhuletskyi hirnychozbahachovalnyi kombinat»: Aktualni problemy i prohresyvni napriamky upravliannia ekonomichnym rozvytkom vitchyznianykh pidpriemstv – Kryvyi Rih, 2011.
3. Kibuk T.M., Stratehichniy potentsial pidpriemstva ta yoho vydy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu http://www.rusnauka.com/18_NilN_2007/Economics/23135.dok.htm
4. Fedonin O.S. Potentsial pidpriemstva: formuvannia ta otsinka/ Fedonin O.S., Riepina I.M., Oleksiuk O.I. – K.: KNEU, 2004. – 316 s.
5. Shershnova Z. Stratehichne upravlinnia / Z. Shershnova, S. Oborska. – K.: KNEU, 1999. – 334s.

Дані про авторів

Мусянко В.Д.,

к.т.н., доцент, Криворізький економічний інститут, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Богдан М.М.,

студентка, Криворізький економічний інститут, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
e-mail: mashulkabogdan@gmail.com

Данные об авторах

Мусянко В.Д.,

к.т.н., доцент, Криворожский экономический институт, Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана

Богдан М.М.,

студентка, Криворожский экономический институт, Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана
e-mail: mashulkabogdan@gmail.com

Data about the authors

Musienko V.,

Ph.D., associate professor of Krivoy Rog Economic Institute, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

Bogdan M.,

student of Kryvyi Rih Economics Institute, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
e-mail: mashulkabogdan@gmail.com

DOI: 10.5281/zenodo.1245570
А.С. БРИТЧЕНКО,

Формування фінансових ресурсів підприємств через інструменти корпоративних облігацій: оцінка і перспективи

У статті розглянуто особливості формування фінансових ресурсів підприємств. Проаналізовані корпоративні облігації та їх роль як інструментів залучення ресурсів, показані наявні проблеми і перспективи ринку боргових цінних паперів підприємств. Аналітична база оцінки активності на ринку корпоративних облігацій охоплює період 2012–2016 рр. Визначені особливості розвитку ринку корпоративних облігацій України. Обґрунтовано необхідність стимулювання нарощення обсягів ринку корпоративних облігацій, і, передусім, в реальному секторі економіки.

Ключові слова: підприємства, фінансові ресурси, корпоративні облігації, борговий капітал, ринок цінних паперів.

А.С. БРИТЧЕНКО,

Формирование финансовых ресурсов предприятий через инструменты корпоративных облигаций: оценка и перспективы

В статье рассмотрены особенности формирования финансовых ресурсов предприятий. Проанализированы корпоративные облигации и их роль как инструментов привлечения ресурсов, показаны проблемы и перспективы рынка долговых ценных бумаг предприятий. Аналитическая база оценки активности на рынке корпоративных облигаций охватывает период 2012–2016 гг. Определены особенности развития рынка корпоративных облигаций Украины. Обоснована необ-